

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)
Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих міста Києва
Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування

Правове регулювання гендерних відносин в Україні

(тематична добірка літератури)

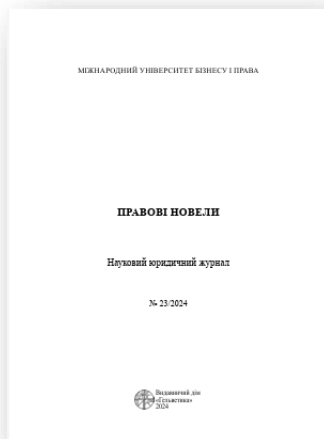
Сучасний стан правового регулювання гендерних відносин в Україні характеризується поступовим удосконаленням законодавства у сфері забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків. Нормативно-правову основу становлять Конституція України, Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», а також інші акти, спрямовані на запобігання дискримінації за ознакою статі та впровадження принципів гендерної рівності в усіх сферах суспільного життя. Важливим напрямом державної політики є реалізація Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2030 року, яка передбачає інтеграцію гендерного підходу в систему державного управління та адаптацію національного законодавства до міжнародних стандартів.

Особливої актуальності питання гендерної рівності набули в умовах воєнного стану, коли зросла роль жінок у секторі безпеки та оборони. Держава приділяє увагу створенню умов для рівної участі жінок і чоловіків у військовій службі та державному управлінні. Також здійснюються заходи щодо запобігання гендерно зумовленому насильству та дискримінації у різних сферах суспільних відносин.

Попри значний прогрес у правовому забезпеченні гендерної рівності, актуальними залишаються питання ефективного практичного впровадження відповідних норм і подолання гендерних стереотипів у суспільстві.

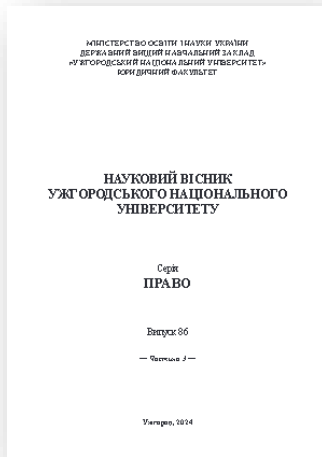
Пропонуємо тематичну добірку літератури про сучасний стан правового регулювання гендерних відносин в Україні. Хронологічні межі літератури у тематичній добірці – 2021-2025 рр.

1.

Бурма І. П. Генеза становлення гендерної політики в Україні / І. П. Бірма // [Правові новели. – 2024. – №23.](#) – С. 514-522.

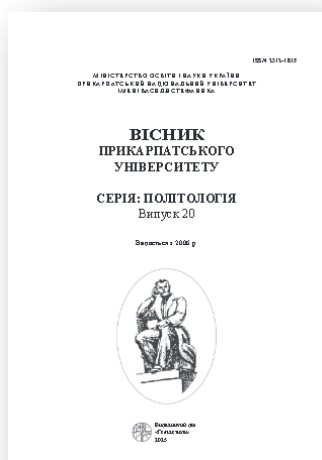
2.

[Герасимків Л. І. До питання нормативно-правового забезпечення гендерної рівності в трудових правовідносинах в Україні / Л. І. Герасимків // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2024. – № 86, ч. 3. – С. 16-22.](#)

У статті досліджено сучасний рівень розвитку національного законодавства стосовно заборони дискримінації у сфері праці й забезпечення гендерної рівності у трудових правовідносинах. Встановлено, що національне законодавство у цій сфері складають міжнародно-правові документи, ратифіковані Україною, Конституція України, закони та підзаконні нормативно-правові акти України з розглядуваного питання.

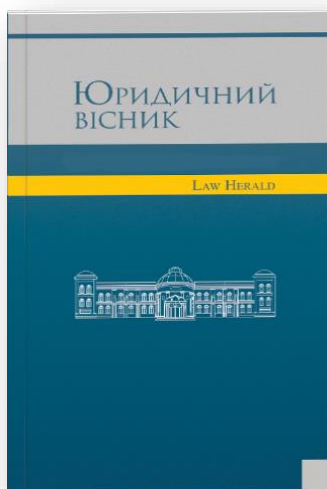
3.

[Герасимчук Т. Європейський Союз і гендерна рівність: нормативно-правове регулювання та інституційні механізми підтримки / Таміла Герасимчук // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія. – 2025. – Вип. 20. – С. 239-255.](#)

У статті досліджено нормативно-правове регулювання гендерної рівності в Європейському Союзі й основні інституційні механізми забезпечення рівних прав і можливостей для всіх. Гендерна рівність є важливою складовою частиною європейських цінностей, а її досягнення – однією з основних цілей Європейського Союзу, спрямованих на захист прав людини, підтримку демократії, повагу до людської гідності й утвердження верховенства права. Аналіз охоплює розвиток політики Європейського Союзу у сфері гендерної рівності, її нормативне підґрунтя й основні механізми імплементації.

4.

[Глиняна К. Забезпечення гендерної рівності в сімейних правовідносинах: національний та міжнародний досвід / К. Глиняна // \[Юридичний вісник\]\(#\). – 2025. – №1. – С. 180-187.](#)

5.

Глушкова Д. Розвиток сімейного права України в контексті європейських правових цінностей і гендерної рівності / Дар'я Глушкова // [Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні](#) : матеріали IX Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 12 груд. 2025 р.) / за заг. ред. І. В. Красницького ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів, 2025. – С. 427-429.

6.

Григоренко Ю. Правове регулювання гендерної політики в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Юрій Григоренко // Юридична газета : сайт. – Режим доступу : <https://surl.li/raaoug>. – Дата публікації : 31.10.2024. – Назва з екрана.

7.

[Дацюк Т. К. Правове регулювання гендерної рівності в умовах воєнного стану](#) / Т. К. Дацюк, О. В. Гігін, Л. В. Тимошенко // Економіка, фінанси, право. – 2023. – №7. – С. 78-81.

8.

Дашковська О. Р. Дискримінація у сфері зайнятості: сучасні виклики та позитивний досвід зарубіжних країн / О. Р. Дашковська // [Економіка, фінанси, право. – 2024. – № 10.](#) – С. 26-29.

9.

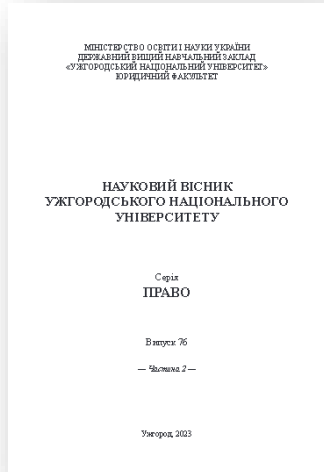
[Зелинський В. М. Правові механізми забезпечення гендерної рівності в оплаті праці: теорія та практика](#) / В. М. Зелинський // Академічні візії. – 2025. – №. 44. – С. [1-10].

Стаття присвячена дослідженню правових механізмів забезпечення гендерної рівності в оплаті праці в Україні. У статті детально розглянуто відповідність української нормативно-правової бази міжнародним стандартам, зокрема Конвенції МОП №100 та принципам Загальної декларації прав людини.

10. [Зубчук Т. Р. Проблеми гендерної рівності при реалізації трудових прав в Україні](#) / Т. Р. Зубчук, І. О. Шапошник, С. П. Хохун // Академічні візії. – 2025. – № 50. – С. [1-9].

Стаття присвячена аналізу окремих аспектів проблеми гендерної рівності при реалізації трудових прав в Україні. Аналізуються положення чинного трудового законодавства України та його відповідність міжнародним стандартам у сфері гендерної рівності. Висвітлюються правові механізми захисту від гендерної дискримінації та оцінюється ефективність їх застосування на практиці.

- 11.

[Кагановська Т. Є. Організаційно-правовий механізм Європейського Союзу щодо забезпечення гендерної рівності](#) / Т. Є. Кагановська, Т. Л. Сироїд // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2023. – № 76, ч. 2. – С. 232-239.

У статті проаналізовано положення установчих актів Європейського Союзу, зокрема, Договору про Європейський Союз, Договору про функціонування Європейського Союзу, Хартії основних прав Європейського Союзу та Європейської соціальної хартії, якою керується ЄС, щодо закріплення ними принципу гендерної рівності

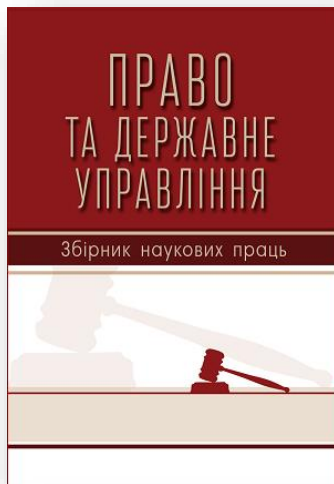
Приділено увагу стратегічним актам ЄС у цьому напрямку, серед яких: Стратегічні зобов'язання щодо забезпечення гендерної рівності, Стратегія гендерної рівності, План дій ЄС щодо забезпечення гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок у зовнішніх зносинах.

- 12.

Клименко А. Правове регулювання прав жінок в Україні: історичний аспект / Анастасія Клименко // [Організаційно-управлінське та економіко-правове забезпечення діяльності Єдиної державної системи цивільного захисту \(ЄДСЦЗ\)](#) : матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Черкаси, 11 берез. 2022 р. / Черкас. ін-т пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України. – Черкаси, 2022. – С. 21-24.

13.

[Кравченко О. С. Сучасний стан нормативно-правового регулювання здійснення гендерної політики в Україні](#) / О. С. Кравченко // Право та державне управління : зб. наук. пр. / голов. ред.: О. В. Мащенко. – 2024. – № 2. – С. 421-426.

14.

[Кравченко О. С. Щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання здійснення гендерної політики в Україні](#) / О. С. Кравченко, Л. В. Павленко // Київський юридичний журнал. – 2024. – Вип. 5. – С. 23-28.

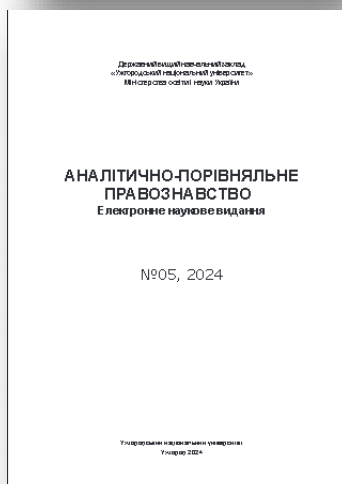
15.

[Маньгора Т. В. Правове регулювання гендерної рівності в українському законодавстві](#) / Т. В. Маньгора, Т. В. Піковська // Інформація і право. – 2022. – №3 (42). – С. 156-163.

Статтю присвячено питанню гендерної рівності в українському законодавстві. Проаналізовано шлях України до створення гендерно збалансованого суспільства, яке є важливим етапом для вступу України до Європейського Союзу.

16.

[Маркович Х. М. Гендерна рівність у сімейних відносинах: правові аспекти захисту прав жінок та чоловіків у шлюбі](#) / Х. М. Маркович, А. С. Шардакова // Аналітико-порівняльне правознавство : електронне наук. вид. / голов. ред. Д. М. Белов . – 2024. – №5. – С. 193-198.

Стаття присвячена системному аналізу принципу гендерної рівності у сімейних відносинах як одного з фундаментальних завдань держави та суспільства. Дослідження набуває особливого значення у контексті глобальних політичних процесів, міжнародних зобов'язань України та її європейського вибору.

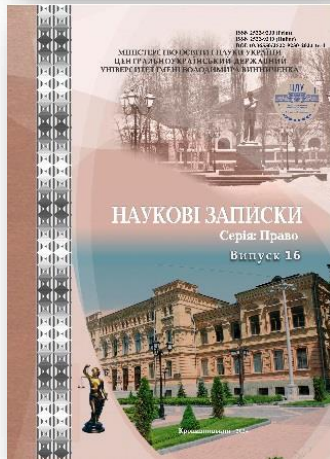
17.

Перевалова Л. В. Правові засади регулювання державної гендерної політики в Україні / Л. В. Перевалова, Г. М. Гаряєва // Право та інноваційне суспільство : електронне наук. вид. / голов. ред.: К. В. Єфремова. – 2021. – № 1 (16). – С. 136-143.

У статті проведено дослідження державної політики України в царині гендерної рівності. Проаналізовано міжнародні норми та чинне українське законодавство в царині забезпечення рівності прав чоловіків і жінок, ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок, протидії домашньому насильству.

18.

Поляруш С. І. Протидія гендерній дискримінації: здобутки та проблеми в Україні / С. І. Поляруш // Наукові записки. Серія : Право. – 2024. – № 16. – С. 23-27.

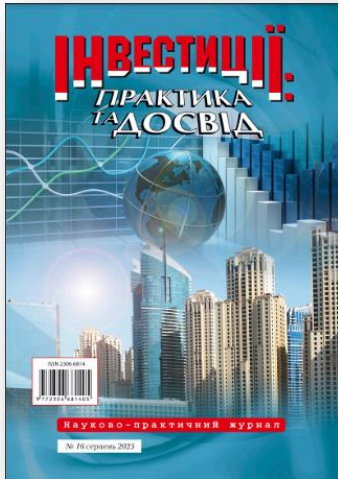
Стаття є спробою дати характеристику стану протидії дискримінаційним проявам щодо жіноцтва в Україні за останні роки. Наведено низку міжнародних та українських нормативно-правових актів, покликаних встановити основні принципи протидії та попередження гендерної дискримінації. Продемонстровано приклади дотримання гендерних квот у депутатському корпусі Верховної Ради України за Виборчим кодексом і у органах місцевого самоврядування. Зроблене порівняння із рівнем представництва жіноцтва у парламентах ЄС. Зосереджено увагу на гендерному балансі у виробничій сфері.

19.

Середницька І. А. Правове забезпечення гендерної рівності у сімейних правовідносинах: національний та міжнародний аспект / І. А. Середницька, О. В. Церковна // Проблемні питання та шляхи реалізації гендерної політики в Україні : матеріали Всеукр. міждисциплінар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 12-13 трав. 2025 р. / [редкол.: К. Д. Гусєва, І. В. Яковлєв] ; Нац. ун-т «Одеська політехніка». – Одеса, 2025. – С. 49-52.

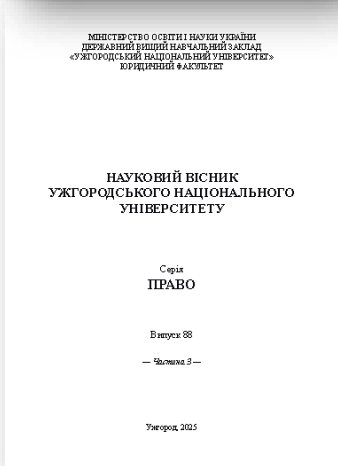
20.

Хитра О. В. Гендерна політика України: понятійний апарат, базові положення та перспективи удосконалення / О. В. Хитра // Інвестиції, практика та досвід. – 2025. – № 16. – С. 323-335.

У статті проаналізований зміст гендерної політики як невід'ємної складової соціальної політики держави, орієнтованої на забезпечення ефективного управління соціальними процесами у контексті вимог соціальної безпеки, перспектив євроінтеграції і реалізації стратегії післявоєнного відновлення України.

21.

Шаповалова К. І. Правове регулювання діяльності Управління дотримання прав людини у сфері гендерної рівності / К. І. Шаповалова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2025. – Вип. 88, ч. 3. – С. 78-86.

Всі фото для огляду взяті з відкритих джерел мережі «Інтернет».

Огляд підготував: А. Своровський
Редактор-бібліограф: С. Денисова
Літературний редактор: О. Трубайчук
Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування,
вул. Олександра Кониського, 83-85
телефон: (044) 486-01-46, (044) 486-00-35, +38 (068) 139-31-41
e-mail: 4bibliograf4@gmail.com

